

Data de publicació: 20 de setembre de 2024

Sis de cada deu desplaçaments de la població del Vallès Occidental es realitzen amb modes sostenibles

L'any 2023 la població del Vallès Occidental va superar els 3,2 milions de desplaçaments en dia feiner, segons la darrera onada de l'*Enquesta de mobilitat en dia feiner* (EMEF), estadística anual impulsada per l'ATM i realitzada per l'Institut Metròpoli.¹ El nombre de desplaçaments a la comarca augmenta un 5,7% respecte del 2022 i se situa un 4,4% per sobre del nivell pre pandèmic, a l'any 2019 (Taula 1).

L'increment de la mobilitat durant el 2023 ha estat pràcticament generalitzat a les 12 comarques que formen part del Sistema de Mobilitat Metropolitana de Barcelona (SIMMB). Tot i que el creixement anual al Vallès Occidental ha estat superior a la mitjana (+5,2%), es troba lluny del registrat per comarques com el Baix Llobregat (+12,2%), Osona (+10,6%) o el Berguedà (+9,5%).

Taula 1. Desplaçaments i mitjana de desplaçaments per persona en dia feiner. Comarques del SIMMB. 2023

Àmbit	Desplaçaments n	Variació %		Mitjana Desp./pers.
		2019-2023	2022-2023	
Alt Penedès	377.111	1,8%	6,3%	4,03
Anoia	448.518	5,0%	7,4%	4,24
Bages	631.949	-2,5%	4,5%	4,10
Baix Llobregat	3.046.371	13,8%	12,2%	4,31
Barcelonès	8.171.361	5,2%	5,2%	4,08
Berguedà	146.834	5,1%	9,5%	4,21
Garraf	561.660	13,6%	8,9%	4,16
Maresme	1.551.429	-4,6%	-4,3%	3,93
Moianès	49.637	9,2%	5,7%	3,97
Osona	624.154	9,8%	10,6%	4,43
Vallès Occidental	3.238.144	4,4%	5,7%	4,09
Vallès Oriental	1.415.076	1,9%	0,8%	4,00
Total SIMMB	20.262.244	5,2%	5,5%	4,11

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner 2023.

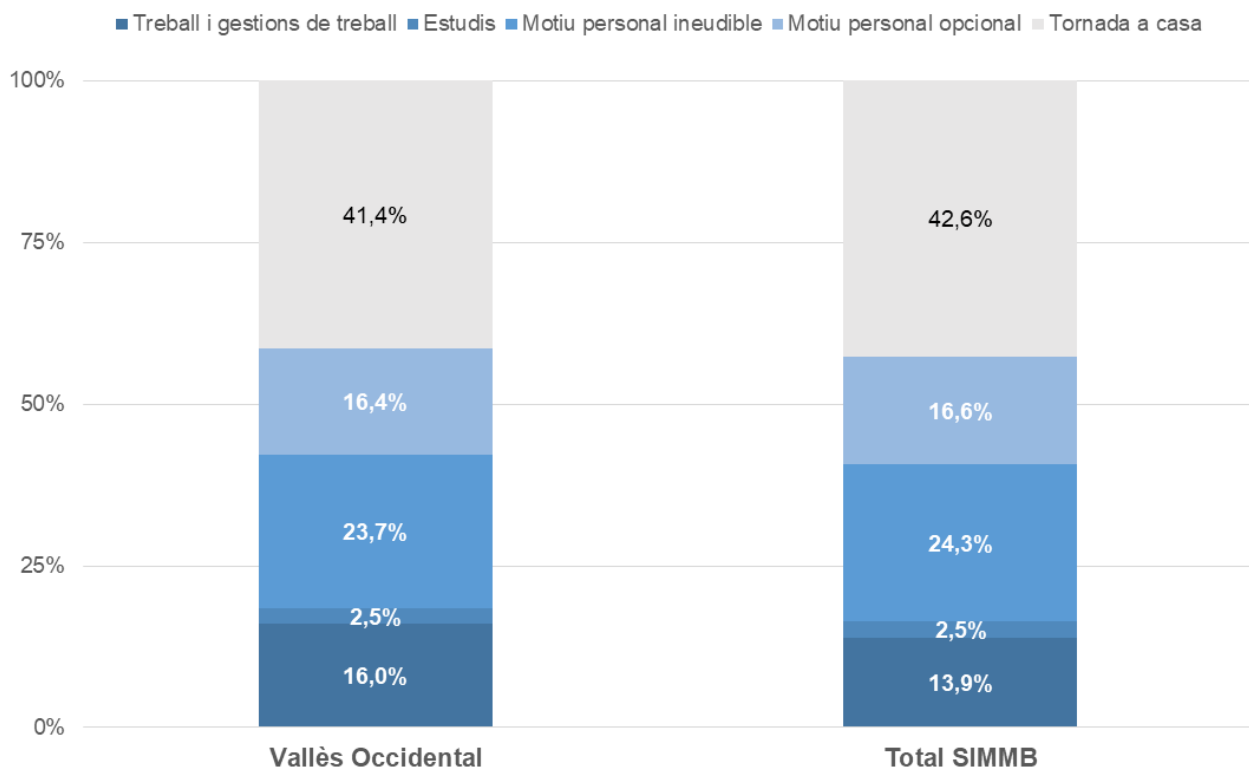
La mobilitat per persona i dia també va augmentar a la comarca (+3,8%), de manera que la mitjana de desplaçaments diaris per persona va arribar a 4,09, per sobre dels 3,92 del 2022 i dels 3,55 del 2021. No obstant això, aquesta xifra encara se situa lleugerament per sota de la que hi havia abans de la pandèmia (4,10). La mitjana comarcal és inferior a la del SIMMB (4,11), així com a la d'altres territoris de l'entorn com Osona (4,43), el Baix Llobregat (4,31), l'Anoia (4,24), el Berguedà (4,21) i el Garraf (4,16).

¹ L'EMEF té com a objectiu conèixer les característiques bàsiques de la mobilitat en dia feiner (de dilluns a divendres no festius), de la població de 16 anys i més residents a l'àmbit del Sistema de Mobilitat Metropolitana de Barcelona (SIMMB). El SIMMB representa el 24% del territori de Catalunya i abasta les 12 comarques sobre les quals opera l'ATM de Barcelona, on resideix el 75% de la població catalana.

La major part dels desplaçaments en dies feiners de la població de la comarca van ser per motius personals

Els desplaçaments per motius personals són els majoritaris, amb el 40,1% del total de la mobilitat, mentre que els desplaçaments per motius ocupacionals representen el 18,5%. Cal tenir en compte que la mobilitat ocupacional només inclou els desplaçaments per treball i gestions de feina (16%) o per estudis (2,5%). En el cas de la mobilitat personal, el 23,7% dels desplaçaments són per motius ineludibles, vinculats a compres quotidianes, anar al metge, acompanyar persones, mentre que el 16,4% són de caràcter opcional (és a dir, visites a familiars i amistats, oci, etc.). Per últim, les tornades a casa representen el 42,6% de la mobilitat total. Els resultats de l'EMEF no mostren diferències rellevants entre comarques en la distribució dels desplaçaments diaris en funció del motiu.

Gràfic 1. Distribució dels desplaçaments en dia feiner per motiu del desplaçament. Vallès Occidental i Total SIMMB. 2023

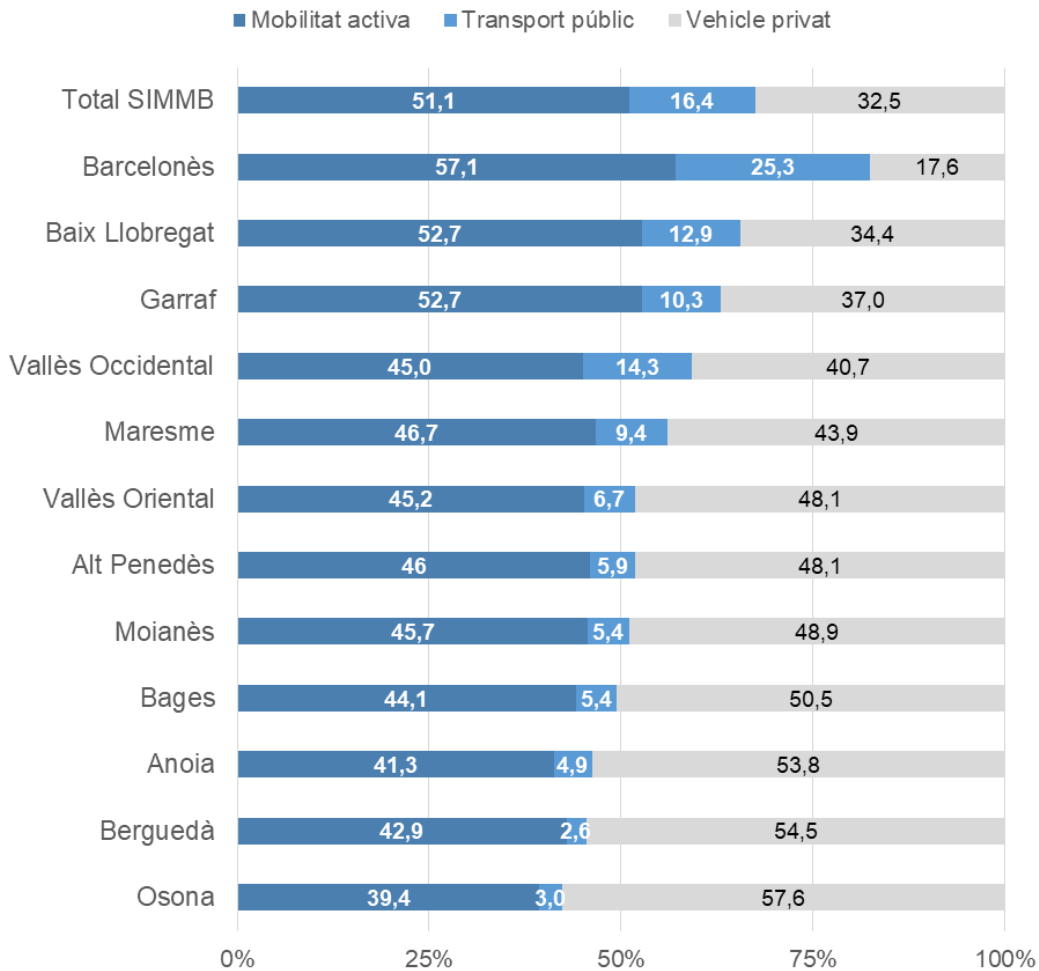

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de mobilitat en dia feiner 2023.

Prop del 60% dels desplaçaments de la població de la comarca van ser amb modes sostenibles

El 45% dels desplaçaments en dia feiner de la població del Vallès Occidental es van realitzar amb modes de mobilitat activa (és a dir, caminant, en bicicleta, patinet, patinet elèctric o d'altres) i el 14,3% en transport públic. La resta es van fer en vehicle privat (40,7%). La comarca destaca en l'ús dels modes sostenibles (59,3% dels desplaçaments totals), juntament amb el Barcelonès (82,4%), el Baix Llobregat (65,6%), el Garraf (63%) i el Maresme (56,1%), totes cinc amb xifres superiors al 55%. En canvi, a les comarques d'Osona, Berguedà i Anoia el vehicle privat és predominant, amb una quota modal del 57,6%, 54,5% i 53,8%, respectivament.

Gràfic 2. Distribució dels desplaçaments en dia feiner segons modalitat. Comarques del SIMMB. 2023

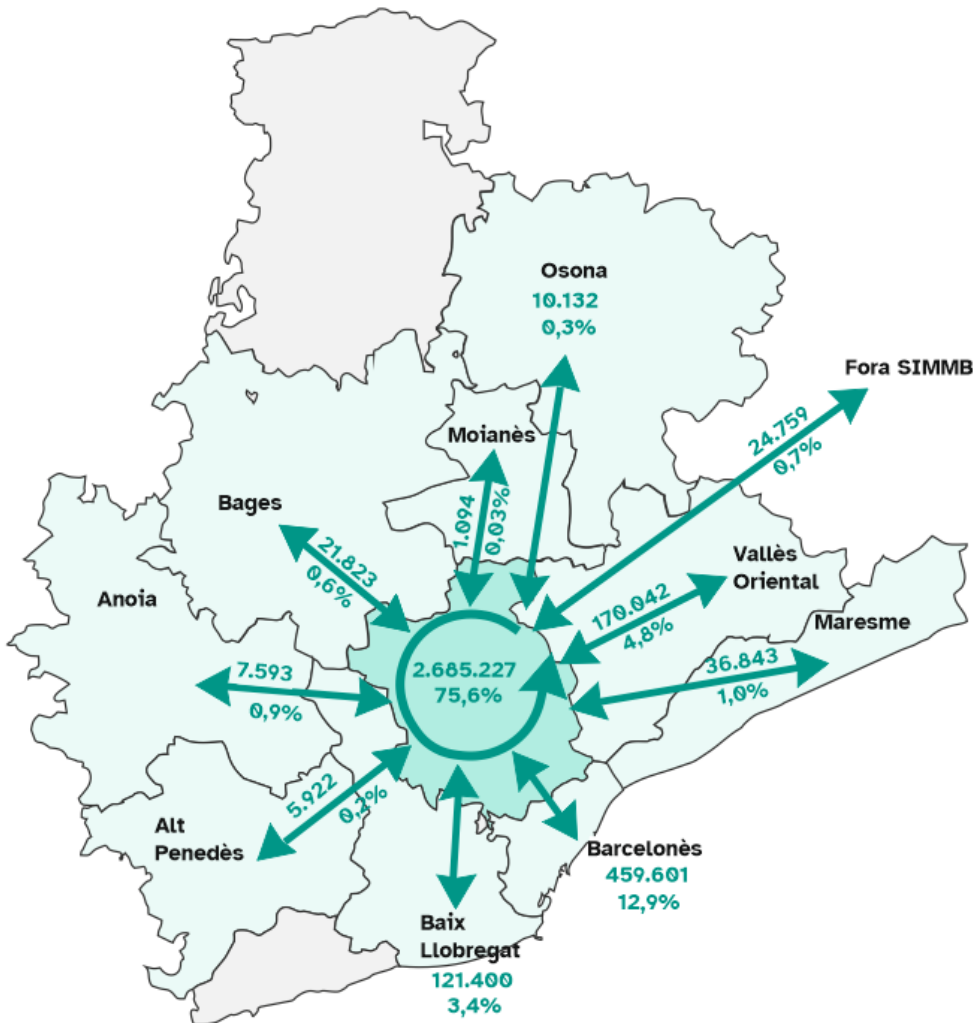
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner 2023.

Les diferències territorials en la mobilitat es fan més paleses en veure si els desplaçaments són a dins o fora de la comarca. Al Vallès Occidental, de cada 100 desplaçaments interns en vehicle privat se'n van fer 26 en transport públic. Aquesta ràtio és similar a la del Baix Llobregat (23/100) però molt superior a la del Maresme (10/100), el Garraf (9/10), el Vallès Oriental (6/100), l'Alt Penedès (5/100), l'Anoia (4/100), el Moianès (3/100), Osona (2/100) i el Berguedà (2/100). Tanmateix, totes aquestes comarques presenten una ràtio notablement inferior a la del Barcelonès, on per cada 100 desplaçaments interns en vehicle privat se'n fan 181 en transport públic. Com mostra la ràtio anterior, el pes relatiu del vehicle privat (37,4%) en els desplaçaments intracomarcals és molt superior al del públic (9,9%). La mobilitat activa (52,7%) continua sent el mode més emprat per a moure's dins de la comarca.

Tres de cada quatre desplaçaments de la població del Vallès Occidental es van realitzar dins de la comarca

Si tenim en compte tots els desplaçaments amb destinació i/o origen el Vallès Occidental podem obtenir una panoràmica de la dinàmica territorial de la mobilitat (Mapa 1). Així, l'any 2023, tres quartes parts dels desplaçaments es van realitzar dins de la pròpia comarca (75,6%), el que representa més de 2,6 milions de moviments en un dia feiner. Fora de la comarca, les relacions de major magnitud es donen amb el Barcelonès (459 mil desplaçaments; el 12,9%), el Vallès Oriental (170 mil; 4,8%), el Baix Llobregat (121 mil; 3,4%) i el Maresme (36 mil; 1%). Les relacions amb la resta presenten un menor volum, amb un pes inferior a l'1% del total.

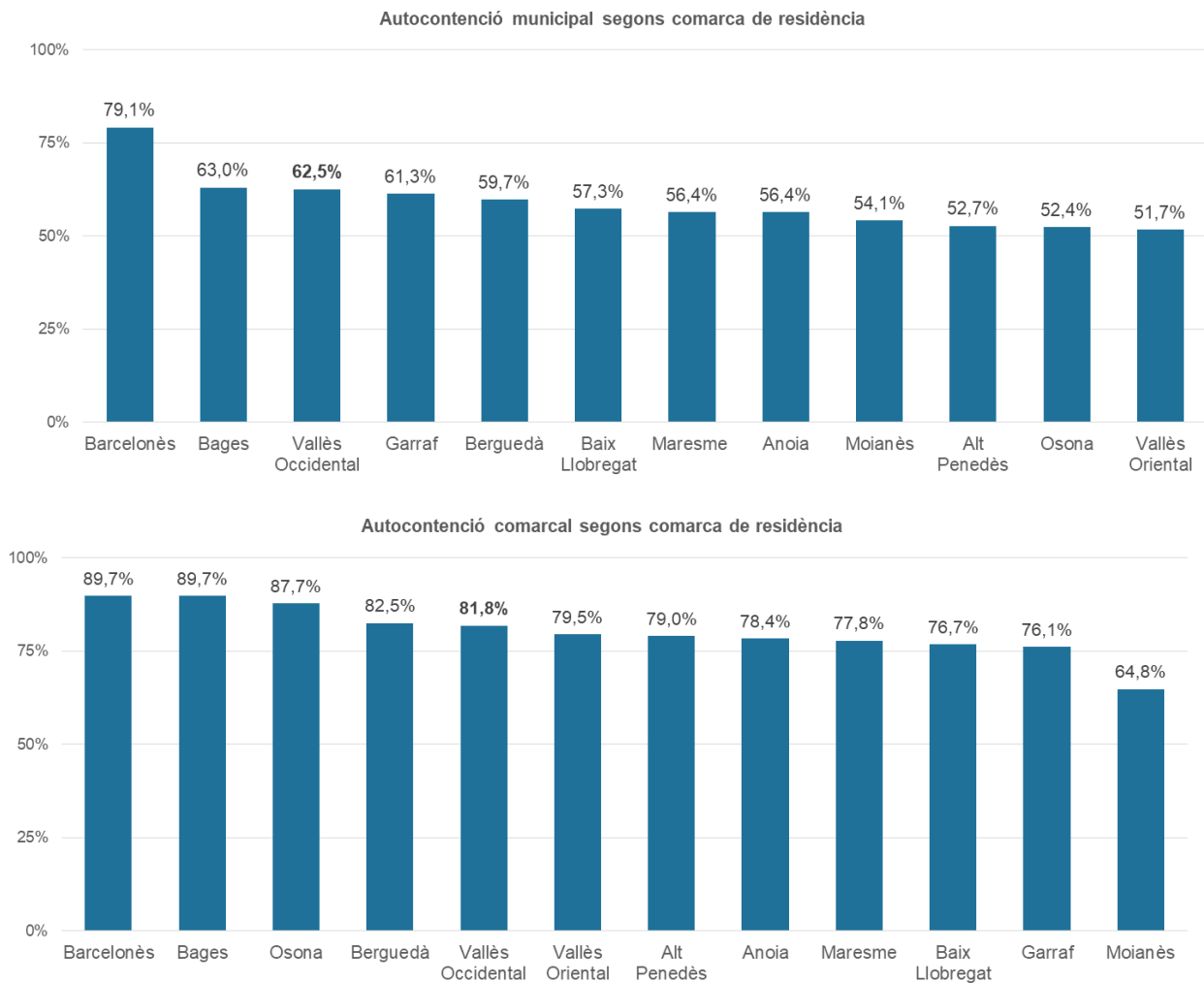
Mapa 1. Fluxos de mobilitat en dia feiner amb destinació i/o origen al Vallès Occidental. 2023

Font: elaboració de l'Institut Metròpoli, imatge extreta de l'informe de l'Enquesta de mobilitat en dia feiner 2023.

Una altra manera de caracteritzar la mobilitat d'un territori és a partir de l'indicador d'autocontenció, el qual mesura el nombre de desplaçaments realitzats per la població resident que tenen com origen i destinació el propi àmbit de residència respecte del total de desplaçaments realitzats per aquests residents (EMEF, 2023). A escala municipal, l'indicador d'autocontenció mostra com, al Vallès Occidental, el 62,5% dels desplaçaments es fan dins del municipi de residència; aquest valor situa la comarca en tercer lloc, només per darrere del Barcelonès (79,1%) i el Bages (63,8%). Quant a l'autocontenció comarcals, al Barcelonès, al Bages i a Osona és on es dona el valor més elevat (89,7%, 89,7% i 87,7%, respectivament). El Vallès Occidental, amb un 81,5%, se situa en cinquena posició.

Gràfic 3. Autocontenció municipal i comarcal segons comarca de residència. Comarques del SIMMB. 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner 2023.

Per últim, un aspecte rellevant de les dinàmiques territorials és veure quines modalitats són predominants en la mobilitat dins de la comarca o amb altres comarques. En el cas dels desplaçaments amb una major quota de transport públic destaquen els desplaçaments entre el Vallès Occidental i el Barcelonès (49,9%), els desplaçaments dins del Vallès Occidental (9,9%) i entre el Vallès Occidental i el Vallès Oriental (9%). En el cas del vehicle privat, les dades mostren que el seu ús supera el 80% en els desplaçaments entre el Vallès Occidental i el Moianès (98% del total), l'Anoia (97%), el Maresme (90%), el Baix Llobregat (88%), el Bages (88%) i el Vallès Oriental (86%)